

Hur mycket får man göra själv när en anhörig avlidit?

Bodens kyrkliga samfällighet har helt nyligen arbetat fram en begravningspastoral som bland annat ligger ute på församlingens hemsida. Den beskriver på ett enkelt och lättbegripligt sätt många av de praktiska frågor som dyker upp när en människa dör.

GENOM DOKUMENTET vill Bodens kyrkliga samfällighet lämna upplysningar om hur Överluleå, Sävasts och Gunnarsbyns församling normalt arbetar i samband med dödsfall.

– Vi har båda jobbat nära många anhöriga och vet att frågorna är många. Det är bra att den här blivit gjord, den kan nog vara till hjälp, säger Yvonne Åhl.

Tillsammans med Elisabeth Lejonclou sköter hon församlingens expedition i Kyrkans Hus i Boden och båda har mångårig erfarenhet i kontakten med anhöriga.

Första kontakten

De säger att första kontakten efter en anhörigs bortgång nödvändigtvis inte måste gå genom begravningsbyrån. Samtidigt poängterar dom att begravningsbyråerna är mycket professionella och att det handlar om ett samarbete där man har olika roller.

Men på några punkter kan man faktiskt få helt kostnadsfri hjälp eftersom kyrkan har förpliktelser som kommer med den begravningsavgift som vi betalar.

Men hur många vet egentligen vad man kan vänta sig av kyrkan? Och vad ingår egentligen i den begravningsavgift som alla svenskar betalar?

– Det är sånt som vi försöker reda ut och upplysa om. Därför välkomnar vi anhöriga att ta kontakt med oss för med begravningsavgiften följer också rättigheter. Men många går nog direkt till begravningsbyrån av bara farten. Kanske känner man för att göra bort allt, funderar Yvonne Åhl.

I dag ringer många till begravningsbyrån för att göra en dödsfallsanmälan men den kan lika gärna göras direkt på församlingsexpeditionen. När man sedan känner sig mogen kan man i lugn och ro få svar på frågor som rör valet av gravplats eller om man vill ha en traditionell jordfästning eller om man istället önskar kremering.

Man får göra mycket

I begravningspastoralens inledning nämner man en princip som säger: Allt vad ni skulle vilja göra själva inför och vid begravningen får ni lov att göra. Det kan handla om att bära eller transportera kistan, dekorera kistan, ordna med svepning, tillverka kistan, sänka kistan

eller urnan i graven och att gräva igen graven.

I samma skrift säger man att det vanligaste sättet vid ett dödsfall är att anhöriga kontaktar en begravningsbyrå som hjälper till med praktiska göromål. Men man poängterar också att man också kan boka begravning själv på församlingsexpeditionen.

Ett viktigt led i sorgearbetet är att se den döde antingen i direkt anslutning till dödsfallet eller vid en bisättning/visning någon dag före begravningen. Om så önskas är prästen med.

– Men det är begravningsbyrån som ansvarar för visningen, förtydligar Yvonne Åhl.

Värdig gravsättning

En annan mycket viktig del är handhavandet av den avlidne när det är dags för själva gravsättningen. Efter avslutandet i Vännäs, där kistor krossades av en maskin strax innan graven fylldes igen, följde en debatt. Då krävde biskop Hans Stiglund att församlingarna utarbetade noggranna riktlinjer så att det aldrig ska råda någon som helst tvekel hur en begravning inom Luleå stift – Norr- och Västerbotten – ska genomföras.

– Visst fanns det människor som undrade men vi har aldrig upplevt att vi

FOTO: JOAKIM NORDLUND

här har blivit ifrågasatta.

Men det fanns en oro?

– Ja, i alla fall en liten oro. En tanke med den här skriften är att visa exakt vad som händer under hela skeendet. Vi hoppas och tror att det här ska vara till hjälp och stöd och i den kan man exakt läsa vilka rutiner vi har runt en begravning, säger Yvonne Åhl.

TEXT: JOAKIM NORDLUND

I den begravningsavgift som du betalar ingår en hel del. Elisabeth Lejonclou och Yvonne Åhl vid församlingsexpeditionen hjälper dig tillrätta när en anhörig har gått bort.

Begravningspastoralen finner du på: www.svenskakyrkan.se/boden

Alla – både medlemmar och icke-medlemmar i Svenska kyrkan – har rätt till följande som betalas genom begravningsavgiften:

- Gravplats
- Gravsättning
- Kremering
- Transporter av kistan från bisättningslokal
- Lokal för begravningsceremoni: Skogskapellet och Lunda-gårdskapellet, Gunnarsbyns församlingshem. (Om begravning i kyrka, se nedan.)
- Lokal för förvaring och visning av stoftet
- Skötsel av kyrkogårdens/begravningsplatsens allmänna ytor, nyanläggningar, vård och underhåll – även av kulturhistoriskt värdefulla gravvårdar.

Medlemmar i Svenska kyrkan har dessutom rätt till:

- Begravningsgudstjänst i Svenska kyrkans ordning med präst, kyrkomusiker och upplåtelse av en kyrka. Samma rätt har man även om man väljer att ha begravningsgudstjänsten i annan församling än i hemförsamlingen.

Dödsboet betalar vid begravningen för:

- Kista och svepning
- Dekoration och blommor

- Annonsering
- Transport av kistan till bisättningslokal, lokalen för förvaring och visning av stoftet.
- Borgerlig begravningsceremoni. (Om man inte är medlem i Svenska kyrkan eller av annan anledning vi ha borgerlig begravningsceremoni får man betala för detta.)
- Bärare av kista i procession till graven kan tillhandahållas mot fastställd taxa.
- Minnesstund
- Gravsten
- Skötsel av graven. Fr o m 1 januari 2000 teckans inga nya avtal för plantering och plantering. Avtal tecknade före årsskiftet 1999/2000 fullföljs

Vid en anhörigs bortgång kan kyrkan ge kostnadsfri hjälp med:

- Bön och/eller nattvardsfirande vid en sjukbädd eller en dödsbädd. Man behöver inte vänta till den sjuke närmar sig döden.
- Prästen vill alltid ha kontakt med de anhöriga innan begravningsgudstjänsten.
- Präst eller diakon kan medverka med andakt vid visning av den döde och/eller gravsättning av urna.
- Anhöriga inbjuds att delta i samtalsgrupp för sörjande efter dödsfallet.